

Raadsinformatienota

Onderwerp : Stand van zaken Q4 2025 – Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en OGGZ en beantwoording motie 12 november 2025

Raadsvergadering : 4 juni 2026

Agendapunt :

Portefeuillehouder : A.C.M. Buijsen

Datum : 8 april 2026

Bestuurlijk kader : Programma sociaal domein

Zaaknummer : Z25.02440

Inleiding:

Een van de wettelijke taken van gemeenten in het kader van de Wmo is de verantwoordelijkheid voor Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Onze gemeente werkt hierin samen binnen de regio West-Brabant West (Bergen op Zoom, Steenbergen, Roosendaal, Rucphen, Halderberge en Woensdrecht).

De gemeenteraden van de zes deelnemende gemeenten wordt een aantal keer per jaar geïnformeerd over regionale actualiteiten en ontwikkelingen binnen BW, MO en OGGZ. Deze raadsinformatienota beslaat actuele informatie van het vierde kwartaal van 2025.

Kernboodschap:

Werkbezoek ministeries

Op 15 september 2025 hebben medewerkers van de ministeries VWS, Binnenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid, samen met vertegenwoordigers van de VNG, een werkbezoek gebracht aan het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten in Bergen op Zoom. Centraal stond de toegenomen overlast en veiligheidsproblemen veroorzaakt door een groep mensen met complexe psychische problemen. Tijdens het bezoek is de ernst van de situatie in de regio West-Brabant West besproken. De gemeenten hebben toegelicht dat tijdelijke maatregelen, zoals uitbreiding van het OGGZ-team en veldwerk door het Leger des Heils, onvoldoende zijn en dat structurele landelijke steun nodig is voor opvang, behandeling en begeleiding. Het werkbezoek bood de mogelijkheid om ervaringen te delen en concrete ondersteuningsbehoeften vanuit de regio te benadrukken, onder andere voor de aanpak van designerdrugs. Het bezoek wordt gezien als een belangrijke stap in de dialoog met het Rijk, met het oog op structurele oplossingen voor kwetsbare inwoners die nu tussen wal en schip vallen.

Duurzame huisvesting en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen

In 2021 is het convenant ‘Duurzame huisvesting en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen’ vastgesteld. Dit convenant bevat 21 leidende principes om zoveel mogelijk kwetsbare inwoners zelfstandig in de wijk te laten wonen, met passende ondersteuning. Het convenant is opgesteld in samenwerking met gemeenten, zorg- en welzijnsaanbieders, woningcorporaties,

het Zorg- en Veiligheidshuis en cliëntenraden. Vanuit dit convenant zijn de regionale samenwerkingsafspraken ‘Duurzame huisvesting en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen’ uitgewerkt. Deze afspraken vormen een combinatie van bestaande werkafspraken en uitwerkingen van de werkpakketten uit het convenant. Ze sluiten tevens aan bij de verplichtingen uit de Wet versterking regie volkshuisvesting (Wvrv), waarin is opgenomen dat regio’s afspraken maken over onder andere de uitstroom van wettelijk urgente woningzoekenden, waaronder Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De regionale samenwerkingsafspraken zijn in december 2025 door de betrokken partners ondertekend. De samenwerkingsafspraken hebben betrekking op de individuele begeleiding van kwetsbare doelgroepen naar een “reguliere” woonplek in onze samenleving.

Het college van de gemeente Woensdrecht heeft in maart 2026 pas ingestemd met deze afspraken. De reden voor de latere instemming ligt in de aangenomen motie van 12 november 2025 over de opvang van kwetsbare doelgroepen en de toepassing van het fair-share-principe binnen de regio. Het college heeft toegezegd deze motie uit te voeren en heeft dit bij de ondertekening van de afspraken nadrukkelijk gemeld, zodat de uitvoering van deze motie geborgd is. Tot slot wordt benadrukt dat het fair-share-principe aan de grondslag ligt van deze samenwerkingsafspraken. Via de genoemde motie is het college expliciet opgeroepen om dit principe in de regionale samenwerking toe te passen.

Aanpak Designerdrugs

De komende periode wordt gestart met het actieplan gericht op een dekkend zorgaanbod voor de hoog complexe doelgroep (inclusief verslavingszorg) in het werkgebied van het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezen. Binnen de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) wordt een eerste beeld verkregen van ontbrekende of onvoldoende functionerende zorgtrajecten, met bijzondere aandacht voor triple-problematiek (verslaving, LVB, GGZ) en risico op maatschappelijke ontwrichting. De eerder toegekende middelen van het ministerie van Justitie en Veiligheid worden ingezet om deze aanpak te realiseren en de samenwerking tussen financiers van zorg, zorgaanbieders, gemeenten en veiligheidsketen te versterken.

Doorontwikkeling meldpunt crisiszorg West-Brabant

Eerder is de raad geïnformeerd over de subsidie van ZonMw voor de doorontwikkeling van het meldpunt crisiszorg en op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Met de nieuwe aanvraag zetten we deze ontwikkeling verder voort, gericht op betere triage, signalering en opvolging van meldingen van mensen in crisis. In Hart van Brabant loopt een pilot waarbij de meldkamer actief wordt ingezet: meldingen worden sneller beoordeeld, direct afgestemd met crisisinterventieteam en andere hulpverleners, en zo nodig worden korte driegesprekken georganiseerd om duidelijke vervolgstappen af te spreken. Bij een positieve uitkomst kan deze aanpak ook in West-Brabant worden toegepast. Met deze vervolgstap willen we de samenwerking tussen zorg, veiligheid en sociaal domein verder versterken en zorgen dat inwoners in crisis sneller en adequater worden ondersteund. Het meldpunt crisiszorg West-Brabant is vanaf 1 januari in de nieuwe vorm van start gegaan.

Uitbreiding maatschappelijke opvang Roosendaal

Roosendaal heeft per begin 2026 de opvangmogelijkheden voor kwetsbare inwoners uitgebreid. In het pand aan de Kloosterstraat, direct naast het HUIS van Roosendaal, is een tijdelijke maatschappelijke opvang voor mensen die dakloos zijn of tijdelijk geen woonruimte hebben. Hetzelfde gebouw wordt sinds kort al gebruikt als winteropvang voor dakloze arbeidsmigranten. De twee opvangvormen komen samen onder één dak, maar blijven volledig gescheiden en werken volgens eigen regels en procedures. De tijdelijke maatschappelijke

opvang aan de Kloosterstraat wordt naar verwachting anderhalf tot twee jaar gebruikt. In de tussenliggende periode zoekt de gemeente naar een vaste locatie voor maatschappelijke opvang binnen Roosendaal.

ETHOS-telling dak- en thuislozen

Om beter inzicht te krijgen in de aard en omvang van dak- en thuisloosheid binnen onze gemeente neemt onze regio deel aan de ETHOS-telling (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion). De voorbereiding voor de ETHOS-telling die ongeveer een jaar in beslag neemt is in november gestart. De ETHOS-telling biedt een breder en genuanceerder beeld van dak- en thuisloosheid dan de traditionele CBS-cijfers, die alleen mensen in opvanglocaties en nachtverblijven tellen. De telling wordt uitgevoerd onder leiding van de Hogeschool Utrecht en het Kansfonds.

De ETHOS-telling is bedoeld om:

- de totale groep mensen zonder stabiele woonsituatie in beeld te brengen, inclusief mensen die tijdelijk bij anderen verblijven (“bankslapers”), mensen in instellingen zonder vervolgplek en mensen in tijdelijke of onzekere woonsituaties;
- beleidsvorming/beleidsbijsturing en preventie beter te ondersteunen met actuele en lokale gegevens;
- de effectiviteit van bestaande voorzieningen en doorstroommogelijkheden beter te kunnen monitoren.

Met deze aanpak ontstaat een realistischer beeld van wie dak- en thuisloos is, waar de knelpunten liggen en welke vormen van ondersteuning of huisvesting nodig zijn. De telling vindt in ieder gemeente van de regio plaats op een teldag (12 mei 2026) en wordt uitgevoerd met betrokken organisaties (zoals MO, OGGZ-team, zorg-en welzijnsinstellingen, woningcorporaties, onderwijs, politie etc.). Dit vraagt de nodige voorbereiding en daarom is er een regionale coördinator aangesteld die het hele proces begeleidt en ondersteunt. De gegevens worden geanonimiseerd en verwerkt door de Hogeschool Utrecht. De resultaten worden eind 2026 verwacht en zullen uiteraard met u worden gedeeld.

Uitbreiding capaciteit OGGZ

De druk op de OGGZ blijft toenemen door complexere hulpvragen in de openbare ruimte. Dit raakt niet alleen inwoners, maar zet ook de professionals die het werk dagelijks uitvoeren ernstig onder druk. Ondanks intensieve inzet lukt het nog niet altijd om escalaties en overlast te voorkomen. Ook lukt het niet om alle inwoners die deze zorg nodig hebben te bereiken. Daarom is in het vierde kwartaal van 2025 besloten de capaciteit vanuit alle deelnemende partijen tijdelijk uit te breiden, zodat sneller ondersteuning kan worden geboden en medewerkers voldoende ruimte houden om hun werk goed te doen. Medio 2026 volgt een evaluatie van de effecten en wat er mogelijke structureel nodig is.

Ontwikkeling inloopvoorziening voor dak- en thuislozen

Voor de gemeenten Roosendaal en Bergen op Zoom zijn alle randvoorwaarden met betrekking tot zorg en zorgaanbod voor de inloopvoorzieningen gereed. De komende periode ligt de nadruk op het vinden van een passende locatie, waarmee de kwetsbare doelgroep op een adequate manier kan worden opgevangen en mogelijke overlast in de wijken wordt beperkt. Het realiseren van een geschikte locatie heeft voor beide gemeenten prioriteit.

Koudweerregeling

In het vierde kwartaal van 2025 is de koudweerregeling voor dak- en thuislozen van start gegaan. Hierdoor wordt de capaciteit op de locatie aan de Zuid-Oostsingel verdubbeld, wat neerkomt op 15 extra nachtopvangplaatsen tijdens de winterperiode. Daarnaast zijn er extra bedden beschikbaar gesteld op de locatie De Kade (GGZWNB), specifiek bestemd voor mensen met complexe problematiek of die vanwege groepsongeschiktheid niet terecht kunnen in reguliere opvang. Voor het derde achtereenvolgende jaar wordt tevens de koudweerregeling voor dakloze arbeidsmigranten georganiseerd in Roosendaal. Alle kosten van deze maatregelen worden volledig bekostigd uit het regiobudget.

Regionale inzet Wijk GGZ en Wijk GGD

Op basis van de positieve uitkomsten van het regionale project rondom de inzet van wijk-GGZ/wijk-GGD is bestuurlijk besloten deze inzet te continueren en structureel te borgen. De regionale functionaris is aanvullend op het lokale aanbod binnen de individuele gemeenten. Zo heeft de gemeente Woensdrecht bijvoorbeeld separaat Wijk-GGD ingekocht, terwijl andere gemeenten in de regio lokaal kiezen voor een Wijk-GGZ. Vanaf 2026 is regionaal 3 fte beschikbaar, verdeeld over twee subregio's, aanvullend op deze lokale inzet. Deze professionals richten zich op vroegsignalering, outreachend werken en het bieden van ondersteuning bij overlast en onbegrepen gedrag. De inzet wordt afgestemd op de regionale behoefte en uitgevoerd in nauwe samenwerking met gemeenten, het team openbare geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), zorgketenpartners en veiligheidspartners.

Motie 12 november Regionale Woonzorgvisie West-Brabant West

De raad heeft het college opgeroepen op 12 november om:

1. Het standpunt nadrukkelijk over te brengen en continu te bevestigen dat Woensdrecht als kleinere gemeente reeds bovenmatig presteert wat betreft de huisvesting van kwetsbare groepen, zoals genoemd in de Woonzorgvisie;
2. Een beroep te doen op een eerlijke verdeling met de andere gemeenten in de regio (fair share);
3. Niet mee te werken aan projecten waarbij bepaalde doelgroepen, zoals bijvoorbeeld thuis- en daklozen en/of drugsverslaafden toegevoegd worden binnen de gemeente Woensdrecht;
4. Thuis en daklozen en drugsverslaafden te huisvesten in een stedelijke omgeving omdat deze niet passen in het dorpskarakter van de gemeente Woensdrecht.

De afgelopen maanden heeft het college hier uitvoering aan gegeven door:

- Ad. 1 Dit standpunt is nadrukkelijk overgebracht en benadrukt tijdens de regionale bestuursvergaderingen met de portefeuillehouders van gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Roosendaal, Halderberge en Rucphen op 18 december 2025 en 19 maart 2026. Ook in andere bestuurlijke overleggen, zoals het Zorg- en Veiligheidshuis. Dit onderwerp wordt voortdurend onder de aandacht gebracht binnen alle relevante bestuurlijke gremia.
- Ad. 2 Het fair-share principe komt terug in de Woonzorgvisie, waarin staat dat er gestreefd wordt naar een eerlijke verdeling door samenwerking 'fair share' als uitgangspunt). Dit zal ook landen in het nog op te stellen uitvoeringsprogramma. Het fair-share principe ligt ook al ten grondslag aan de voorgenomen vastgestelde samenwerkingsafspraken 'Duurzame huisvesting en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen'. Deze staan los van de Regionale Woonzorgvisie, maar volgen wel dit principe.
- Ad. 3 Daar waar het college bestuurlijke en juridische invloed kan uitoefenen, wordt geen medewerking verleend aan projecten die leiden tot opvang van deze doelgroep

(thuis- en daklozen en/of drugsverslaafden) binnen de gemeente. Ten aanzien van bijvoorbeeld de (regionale) realisatie van Skaeve Huse is er nog geen formeel besluit genomen. De gemeenten Rucphen en Halderberge hebben aangegeven hier concreet mee aan de slag te willen gaan; voor de gemeente Woensdrecht is dat niet het geval.

- Ad. 4 Dit standpunt wordt door het college onderschreven. Op 11 juni 2025 is door de wethouders BW/MO gezamenlijk de conclusie getrokken dat de opvang van deze doelgroep in een stedelijke omgeving hoort.

Consequenties:

Niet van toepassing

Vervolgstappen:

Regionale ontwikkelingen op bovengenoemde dossiers over het eerste kwartaal van 2026 wordt spoedig aan uw raad voorgelegd via de Commissie Sociaal Domein.

Burgemeester en wethouders van Woensdrecht,

de secretaris,
ing. P.A.C. Bogers

de burgemeester,
drs J.J.C. Adriaansen

Bijlagen:

- I Motie bij Regionale Woonzorgvisie West-Brabant West [doc. nr. 2025.16246]